

Zhrnutie obsahu videa „Nezasahovať“

Situácia:

Manželský pár Christine (83) a Fritz (86), pani Hannelore - opatrovatelka

V tejto epizóde trpí pán Fritz Parkinsonovou chorobou.

Sledujte, ako sa vyvíja rozhovor (KTO na KOHO útočí?)...

Obsah klipu:

Pani Hannelore podáva polievku, pán Fritz nedokáže pokojne pohybovať rukou, a tak vyleje polievku.

Jeho manželka Christine mu vynadá. Pani Hannelore sa zastáva pána Fritza a hovorí pani Christine, že to neurobil naschvál. Pán Fritz však nesúhlasí a povie pani Hannelore, aby sa nestarala do ich problémov. Pani Hannelore je sklamaná, pretože chcela pánovi Fritzovi len pomôcť, a povie mu, že MU už nebude pomáhať. Teraz zase obhajuje pani Christine svojho manžela a hovorí pani Hannelore, aby naňho kvôli tomu neútočila.

Analýza:

Keď pán Fritz vyleje polievku, pani Christine mu vynadá: „Prosím ťa, chod' niekam! Dávaj pozor“. Mala by vedieť, že za to môže jeho choroba a že to NEUROBIL naschvál. Napriek tomu nedokáže zadržať svoj hnev. Hovorí, že „ZASE VŠETKO vylial“. Podľa nej sa to vraj stáva **neustále**... A podľa neho on zase určite **NEVYLIAL** „VŠETKO“... Vo svojej výčitke zovšeobecňuje a rada zveličuje. **Pani Hannelore** sa chce **zastat'** pána Fritza. Ale **NEOPÝTA SA** ho, či to vôbec chce... Tým sa tiež stavia na stranu **PROTI** pani Christine. Pán Fritz jej vyčíta, že sa do toho mieša. To pani Hannelore zaskočí. Nechápe, že ONA sama urobila chybu, keď zasiahla. **Natruc** povie, že mu **už nebude pomáhať**... Vytkne mu tak jeho nevďačnosť. A to rozčúli pani Christinu. Pani Hannelore sa predsa postavila proti nej. Nahnevaným hlasom povie pani Hannelore, že **TO NIE** je dôvod, aby útočila na **jej muža**.

Zamyslenie:

Výčitky sú vo všeobecnosti **problematické**, pretože často bránia konštruktívnemu rozhovoru. Ak je už však vnesená výčitka, musí sa týkať niečoho, čo by „obvinený“ bol schopný **kontrolovať** a čomu by mohol zabrániť. Pán Fritz však toho kvôli svojej chorobe **NEBOL** schopný!

Výčitky by sa mali vzťahovať na nejakú **KONKRÉTNU** udalosť, a preto by sa nemal používať výraz „znovu“, pretože sa to potom vzťahuje aj na iné udalosti z minulosti.

Okrem toho sa treba **vyhýbať zveličovaniu** (teda nie: „VŠETKO vylial...“).

Pani Hannelore preto považuje toto zásadné odôvodnenie za „**NESPRAVODLIVÉ**“. Napriek tomu **jej** však **NEPRISLÚCHA** právo **zasahovať bez toho, aby o to bola požiadaná**. Nevie, aká história vzťahu medzi manželmi sa za tým skrýva. Možno sa nedávno pohádali? Alebo možno s pani Christinou v minulosti manžel zle zaobchádzal a teraz, keď je slabý, mu to „vracia“ - v zmysle pomsty za mnohé utrpené krivdy.

Stephen Karpman vytvoril model „dramatického trojuholníka“. Vždy, keď medzi sebou komunikujú 3 alebo viacerí ľudia, vznikajú veľmi špecifické roly:

Páchatelia (predtým aj prenasledovatelia) sú tí, ktorí na ostatných útočia, poučujú ich, karhajú, obviňujú atď.

Obete sú tí, na ktorých sa páchatelia obracajú, t. j. sú napadnutí páchatelmi atď.

Záchrancovia sú tí, ktorí majú pocit, že musia niekomu pomôcť. Považujú správanie **páchatel'ov** za nespravodlivé, zvyčajne sa tiež domnievajú, že obeť sa nedokáže brániť. Majú tiež tendenciu **POMÁHAŤ** bez ohľadu na to, či to **obete** vôbec potrebujú alebo chcú!

Tu najprv začína pani **Christine** ako **páchatel'ka** (pán **Fritz** = **obet'**); pani **Hannelore** chce byť **záchrankyňou** = **páchatel'kou** vo vzťahu k pani **Christine** (**obet'**). To pána **Fritza** rozruší, a tak sa stane **páchatel'om** vo vzťahu k pani **Hannelore** (**obet'**). Tá sa bráni tak, že sa sama stáva **páchatel'kou** vo vzťahu k pánovi **Fritzovi** (**obet'**). Teraz sa pani **Christine** stáva **páchatel'kou** vo vzťahu k pani **Hannelore** (**obet'**).

Táto „hra“ by mohla pokračovať donekonečna, až kým by sa hádka nevyostrila...

Zúčastnené osoby si často vôbec neuvedomujú alebo si to uvedomia až príliš neskoro, že sa ocitli v takejto rolovej schéme.

Ponaučenia:

Ľudia zvonka (pani Hannelore) často vedia príliš málo o histórii vzťahu dvoch hádajúcich sa ľudí; opatrovatelia by sa preto nemali zapájať do takýchto konfliktov.

Zasahovanie do sporov zvyčajne vedie k zhoršeniu vzťahu s opatrovateľom.

Najlepšie je v pokoji sa pani Christiny spýtať, či si chce vypočuť aj názor opatrovateľa zvonka. A tu musíte byť veľmi opatrní! Je to téma „konfliktu“.

Človek by mal byť pri podávaní ďalších jedál lepšie pripravený: Žiadny drahý obrus, kotúč kuchynských utierok poruke.

Pán Fritz by však mal čo možno najdlhšie jesť samostatne - aj keď občas niečo vyleje.

Výčitky v tejto situácii nepomáhajú - práve naopak: Riziko agresívneho správania, utiahnutia sa do seba alebo depresie.

Pomáhajúci sú silní, tí, ktorí potrebujú pomoc, sú slabí, pretože pomoc očividne potrebujú. Každým ponúknutím pomoci tak dávame najavo, že ten druhý je „slabý“. Už samotné slovo „pomáhať“ (pozrite aj „**Pamät'ové systém/priming**“) môže vyvolať znepokojujúce myšlienky. Vďaka znalosti „dramatického trojuholníka“ je jednoduchšie dostať sa z takýchto situácií alebo sa v takýchto rolách vôbec neocitnúť. Východisko: napr. otvorene povedzte, že tu vzniká neželaná dynamika, že ste tu chceli byť záchrancom atď.

Odporúčaná literatúra:

Chris West: The Karpman Drama Triangle Explained: A Guide for Coaches, Managers, Trainers, Therapists - and Everybody Else - Vysvetlenie Karpmanovho dramatického trojuholníka: Príručka pre koučov, manažérov, školiteľov, terapeutov - a všetkých ostatných

Wolfgang Schmidbauer: Hilfloose Helfer: - Bezmocní pomocníci: Über die seelische Problematik der helfenden Berufe - Psychické úskalia pomáhajúcich profesií

Internetový prieskum:

Zadajte do vyhľadávania dramatický trojuholník